

Literatura hebrea y general

Para nuevos inmigrantes
Para escuelas religiosas

Instrucciones para el examen

א. Duración del examen: una hora y media.

ב. Estructura del cuestionario y clave de la evaluación:

Este cuestionario consta de dos partes.

Primera parte – Prosa narrativa (relato de los Sabios

[מעשה חכמים], cuento corto) drama,

y lectura orientada – (2x30) – 60 puntos

Segunda parte – Poesía (Pyut, poesía medieval, la

poesía hebrea del siglo 20)

– (2x20) – 40 puntos

Total – 100 puntos

ג. Material auxiliar autorizado:

(1) Una lista impresa de las obras literarias
estudiadas en clase.

(2) Un diccionario hebreo - lengua extranjera /
lengua extranjera - hebreo.

ד. Instrucciones especiales:

(1) Es obligatorio incorporar la lista impresa de las
obras literarias estudiadas en clase al cuadernillo
de examen.

(2) No escribas sobre una misma obra literaria en
respuestas distintas.

Escribe solamente en el cuadernillo del examen.

Escribe la palabra "טייטה" al inicio de cada página de borrador.

Toda anotación realizada en hojas que no pertenezcan al
cuadernillo del examen, puede causar la anulación del mismo.

¡Buena suerte!

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון – סיפורת (מעשה חכמים, סיפור קצר)

דרמה, מונודרמה וקריאה מונחית

(2x30) – 60 נקודות

פרק שני – שירה (פיוט ושירת ימי הביניים,

השירה העברית במאה ה-20)

(2x20) – 40 נקודות

ס"כ – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

(1) רשימה מודפסת של היצירות שנלמדו

בכיתה.

(2) מילון לועזי-עברי / עברי-לועזי.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) חובה לצרף למחברת הבחינה את

הרשימה המודפסת של היצירות שנלמדו

בכיתה.

(2) אין לכתוב על אותה יצירה בתשובות שונות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד.

רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה.

רשום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול
לגרום לפסילת הבחינה.

בהצלחה!

Preguntas

Primera parte – Prosa narrativa

(Relato de los Sabios [מעשה חכמים], cuento corto) drama, monodrama y lectura orientada
(60 puntos)

Responde a dos de las preguntas 1-13 (cada pregunta – 30 puntos – total 60 puntos).

Relato de los Sabios

1. Lee el relato de los Sabios "בתו של רבי עקיבא והנחש" y responde a la pregunta que está a continuación.

לְרַבִּי עֲקִיבָא הָיְתָה בֵּת.
אָמְרוּ לוֹ הַכֹּלְדָּיִם:¹ אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁנִּכְנְסָת לְבֵית הַחֶפֶה,
מִכֵּישׁ אוֹתָהּ נָחֵשׁ, וְהִיא מָתָה.
הָיָה דוֹאֵג עַל הַדָּבָר הָרָבָה.
אוֹתוֹ הַיּוֹם, נִטְלָה הַמַּכְבֵּנָה,² נִעְצָה אוֹתָהּ בַּסֶּדֶק,
קָרָה שְׂיִשְׁבָּה [שֶׁנִּנְעָצָה] בְּעֵינֶינּוּ שֶׁל נָחֵשׁ.
בִּבְקָר, כְּשֶׁנִּטְלָה אוֹתָהּ, נִסְרָךְ וּבָא הַנָּחֵשׁ אַחֲרֶיהָ.
אָמַר לָהּ אָבִיהָ: מָה עָשִׂיתָ?
אָמְרָה לוֹ: בָּעֶרְבׁ בָּא עָנִי, קָרָא בְּפֶתַח, וְהָיוּ טְרוּדִים כָּל הָעוֹלָם בְּסַעֲדָהּ,
וְאֵין שׁוֹמֵעַ לוֹ.
קָמַתִּי, נִטְלָתִי אֶת מִנְתִּי שֶׁנִּתְתָּם לִי, וְנִתְתִּיהָ לוֹ.
אָמַר לָהּ: מִצּוֹה עָשִׂיתָ.
יָצָא רַבִּי עֲקִיבָא וְדָרַשׁ: "וַצִּדְקָה תַצִּיל מָמוֹת" (משלי י, ב).
וְלֹא מִמִּיתָה מְשֻׁנָּה, אֲלָא מִמִּיתָה עֲצָמָה.

1	כלדיים	-	Los que leen las estrellas (astrólogos)
2	מכבנה	-	Broche para sujetar una prenda de vestir o el cabello

Información discordante, mensaje, elementos sobrenaturales, normas contrapuestas y contrastes caracterizan numerosos relatos de los Sabios.

Elige cuatro de estas características y describe cómo se ponen de manifiesto en el Relato de los Sabios aquí expuesto.

Presta atención: No emplees ejemplos extraídos de una misma obra literaria en respuestas distintas.

Cuento corto

2. כינורו של רוטשילד / אנטון צ'כוב

En el cuento "כינורו של רוטשילד" las descripciones del lugar, el paisaje y los alrededores diseñan la personalidad de los personajes y su comportamiento.

Elige de este cuento dos descripciones de este tipo, expónlas, y explica su contribución a la construcción del personaje de Yaacov.

3. יגון / אנטון צ'כוב

Te presentamos la descripción del encuentro entre Yona y el militar. Lee la descripción y responde a la pregunta que está a continuación.

יונה מציץ בנוסעו ומניע את שפתיו. רוצה הוא, כנראה, לומר דבר מה. אבל רק חרחור עולה מגרוננו.

"מה?" שואל איש הצבא.

יונה מעקם פיו בחיוך, מאמץ את גרונו ומחרחר:

"ואצלי, אדון, הנה... כך... בני מת עליי השבוע."

"המ... ממה מת?"

יונה פונה אליו בכל גופו ואומר:

"ומי יודע? כנראה, מקדחת... שלושה ימים שכב בבית חולים ומת... גזרה משמיים". [...]

"סע, סע..." אומר הנוסע. "הלוא כך גם עד מחר לא נגיע. זרז אותה".

Este encuentro refleja la actitud de la gente de la ciudad hacia Yona.

Explica esta afirmación. En tu respuesta, extrae del cuento un ejemplo adicional de esta actitud de las personas de la ciudad hacia Yona.

4. o כינורו של רוטשילד / אנטון צ'כוב; u יגון / אנטון צ'כוב

Elige un motivo que aparece en un cuento corto que has estudiado.

Describe las apariciones del motivo en el cuento, y explica su contribución a la construcción del significado del cuento.

Drama

5. בעלת הארמון / לאה גולדברג

Te presentamos un fragmento en el que aparecen las palabras que Zand le dice a Lena casi al final de la obra. Lee el fragmento y responde a los dos apartados א-ב que están a continuación.

[...] אני יודע שקשה לך. אני יודע שצר לך על הרוזן. ואת צודקת — אני מבין. גם לי צר עליו. צר מאוד. אבל את צריכה ללכת. את מבנה — אסור לך להישאר פה! אינני יכול להסביר זאת. אבל את יודעת שאת צריכה ללכת. את צריכה לחיות. את צריכה לחיות? חופשיה — בלעדיו. מה שהיה פה נגמר. את מבנה, לנה?

- א. De acuerdo con las palabras de Zand y con la trama de la obra, explica qué dificultad tiene Lena para abandonar el palacio. (20 puntos)
- ב. ¿Qué decide hacer Lena al final de la obra? Explica qué le hizo tomar tal decisión. (10 puntos)

6. ילדי הצל / בר-ציון תומר

Te presentamos el fragmento que pone fin a la obra "ילדי הצל", y que contiene una acotación escénica.

Lee la acotación escénica, y responde a la pregunta que está a continuación.

הולך [זיגמונט] לעבר הים. קול שאון הים עולה. הבמה מחשיכה לאט. זיגמונט הותיר את כלבו על השולחן. יורם נוטל את כתביו [של זיגמונט]. נורית מתקרבת אליו. שניהם מביטים אחד דמותו המסתלקת.

Elige tres detalles de la acotación escénica, y explica su contribución a la construcción del significado de la obra.

7. אנטיגונה / סופוקלס

Responde a los dos apartados א-ב.

- א. El tema central en la tragedia "אנטיגונה" es el vínculo entre el gobernante y los ciudadanos. Explica cómo este tema se pone de manifiesto en la tragedia. Fundamenta tu respuesta en dos ejemplos extraídos de la tragedia. (20 puntos)
- ב. Las relaciones entre el gobernante y los ciudadanos tal como se ponen de manifiesto en la tragedia, ¿son relevantes también en nuestros días? Justifica y ejemplifica tu respuesta. (10 puntos)

8. בית בובות / הנריק איבסן

Te presentamos un fragmento del primer acto de la obra, en el que se exponen las palabras que le dice Helmer a Nora cuando regresa a casa después de haber hecho compras para Navidad. Lee el fragmento y responde a la pregunta que está a continuación.

את משתדלת בכל דרך אפשרית לסחוט קצת כסף, וברגע שהוא בידיך, הוא נמס לך בין האצבעות; את אפילו לא זוכרת מה עשית בו.

¿Qué podemos aprender a partir de estas palabras con respecto a la actitud de Helmer hacia Nora?

Aporta tres ejemplos adicionales de la obra que ilustran su actitud hacia ella.

/continúa en la página 5/

9. אויב העם / הנריק איבסן

Describe el final de la obra "אויב העם".

¿Qué podemos aprender de este final acerca del personaje del Doctor Stockmann? Explica la contribución del final que has descrito a la construcción del significado de la obra.

ביקור הגברת הזקנה / פרידריך דירנמט

10. Describe tres de los artículos centrales (objetos, accesorios) en la obra "ביקור הגברת הזקנה", y explica su contribución a la configuración de los personajes y a la construcción del significado de la obra.

Monodrama

11. לרקוד עם אבא / איציק ויינגרטן

Uno de los temas centrales en el monodrama "לרקוד עם אבא" es la compleja relación de un padre con un hijo suyo que padece retraso mental.

Explica y ejemplifica cómo este tema se pone de manifiesto en dos de las escenas del monodrama.

Lectura orientada

12. מען לא ידוע / קתרין קרסמן טיילור

El cambio en la actitud de Martin hacia Hitler y sus ideas, influyó en su actitud hacia los otros personajes mencionados en el libro.

Explica y ejemplifica esta afirmación.

13. הגל / מורטון רו

El individuo frente al grupo: ¿de qué modo este tema se pone de manifiesto en el libro "הגל"?

Explica y ejemplifica tu respuesta por medio de tres personajes de la obra.

Segunda Parte — Poesía

(Pyut, poesía medieval, la poesía hebrea del siglo 20) (40 puntos)

Responde a dos de las preguntas 14 – 21 (cada pregunta – 20 puntos; total – 40 puntos).

Pyut [פיוט]

14. Lee el siguiente Pyut, y responde a la pregunta que está a continuación.

אל נורא עליה / משה אבן עזרא

אל נורא עליה.

המציא לנו מחילה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 5 זכר צדקת אביהם. וחדש את ימיהם.
כקדם ותחלה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 1 מתי מספר קרואים. לך עין נושאים.
ומסלדים בחילה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 6 קרא נא שנת רצון. והשב שארית הצאן.
לאהליבה ואהלה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 2 שופכים לך נפשם. מחה פשעם וכחשם.
והמציאם מחילה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 7 תזכו לשנים רבות. הבנים והאבות.
בדיצה ובצהלה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 3 יהיה להם לסתרה. וחלצם ממארה.
וחתמם להוד ולגילה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 8 מיכאל שר ישראל. אליהו וגבריאל.
בשרו נא הגאלה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 4 חון אותם ורחם. וכל לוחץ ולוחם.
עשה בהם פליה. בשעת הנעילה:

El hablante lírico del Pyut le pide a D-os que mejore la difícil situación del pueblo.

Expón dos de las peticiones del hablante lírico, y explica la contribución de dos de los recursos artísticos del poema para hacer hincapié en estas peticiones.

Poesía medieval

15. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

יְשֵׁנָה בְּחִיק יְלָדוֹת / יְהוּדָה הַלּוֹי

יְשֵׁנָה בְּחִיק יְלָדוֹת, לְמַתִּי תִשְׁכְּבִי! / דְּעִי כִּי נְעוּרִים כְּנַעֲרֹת נִנְעָרוּ!
הֲלָעַד יָמֵי הַשְׁחָרוֹת? קוֹמִי צְאִי, / רְאִי מִלֶּאכִי שְׂיִבָּה בְּמוֹסַר שְׁחָרוֹ,
וְהַתְנַעֲרִי מִן הַזָּמָן, בְּצַפְרִים / אֲשֶׁר מְרַסִּיסִי לַיְלָה יִתְנַעֲרוּ.
דְּאִי כְּדָרוֹר לְמִצָּא דָּרוֹר מִמַּעַלָּךְ / וּמִתּוֹלְדוֹת יָמִים כְּיָמִים יִסְעָרוּ.
הִי אַחֲרֵי מִלְכָּךְ מְרֻדָּפָת, בְּסוּד / נִשְׁמוֹת אֲשֶׁר אֶל טוֹב ה' נָהְרוּ!

El hablante lírico le pide a su alma que haga un cambio en su vida.

¿Qué le propone a su alma, y con qué medios trata de convencerla de hacer el cambio? Explica y ejemplifica tu respuesta.

16. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

רְאֵה שֶׁמֶשׁ / שְׁלֵמָה אֲבֵן גְּבִירֹל

רְאֵה שֶׁמֶשׁ לַעַת עָרַב אֲדָמָה / כְּאֵלּוּ לְבָשָׁה תוֹלַע לְמִכְסָּה,
תִּפְשִׁיט פָּאֲתֵי צִפּוֹן וְיָמִין / וְרוּחַ יָם בְּאַרְגָּמָן תִּכְסָּה,
וְאַרְץ - עֲזָבָה אוֹתָהּ עֲרָמָה / בְּצֵל הַלֵּילָה תִּלִּין וְתִחְסָּה,
וְהַשֶּׁחַק אֲזִי קָדָר, כְּאֵלּוּ / בְּשֶׁק עַל מוֹת יְקוֹתִיאל מְכָסָּה.

En la última estrofa el lector descubre que este poema sobre la naturaleza es también un poema de lamentación.

Explica cómo las descripciones de la naturaleza insinúan esto.

La poesía hebrea del siglo 20

Eretz Israel y Jerusalén

17. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

גלות / בלפור חקק

סבא שלי מלך עצוב.	סבי היו לו בגדי כהנה שקופים
נולד בבגדי משי ורקמה בגדי חמודות.	ורקמה לו אמו בדש הכתנת
וכאשר גלה אל ארץ	התכלה פסי זהב יפים.
נשחתו בגדי נשחת הודו.	וחקקה לו את שמו בענג
רק במותו הלבישוהו תכריך כעטרת	באותיות של כסף, אור מזקק.
טלית שקבל מאביו טלית ירשה	סבא שלי. מורד בן רפאל חקק.
חקיקה תכלת אותיות של קדשה.	
	ועלה סבי כאברהם מאור
ולאריך הטלית דמיתי לראות	מאותה ארץ על פי אותו דבור.
פסי זהב יפים. אור מזקק.	עלה עלה אל אותה אדמת מולדת.
סבא שלי. מורד בן רפאל חקק.	ולא היתה
	לו עוד הכתנת הנחמדת.
	ואבדה לו שררתו
	ואבל נגה פניו
	ונשחת הכסף
	ונשחט הזהב.
	ובשוקים רכל סבי מכר את אוצרותיו
	בגדים בלים, מרכלת אכזב
	לשונו כבדה, נביא געזב.

Explica el vínculo entre el nombre del poema y la idea central del mismo. Ejemplifica tu respuesta.

Poemas a la sombra de la Shoá

18. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

טרקטורים / רוני סומק

- בית 1
- הבנים של דוקטור מנג'לה מוכרים טרקטורים
בדרך שבין מינכן לשטוטגרט.
מי שיקנה אותם יחרש את האדמה,
ישקה עץ,
יצבע באדם את רעפי הבית
ובפסטיבל הבירה יראה אף תזמורת המסבאה
מצבת על הרחבה כחילי בדיל בחלון ראיה.
- בית 2
- במכון היפני של ההיסטוריה יודעים לסרק בלורית
אפלו בשערה של
מפלצת.

¿De qué forma el intento de oscurecer el recuerdo de la Shoá se pone de manifiesto en las dos estrofas del poema?

Explica y ejemplifica tu respuesta.

La vida de pareja

19. Te presentamos el poema ב (que comienza con las palabras: "נפרדנו כך") extraído de la recopilación de poemas: שירי אהב"ה, de Lea Goldberg. Léelo y responde a la pregunta que está a continuación.

ב

נפרדנו כך. היטב, היטב חרה לי.
הערפל בינינו כחומה.
זאת הטפה שעל ידי נותרה לי
טפת סגריר ודאי היא, לא דמעה.

לדור הזה הבכי הוא כלמה,
הוא לא יבכה על אהבה גוססת.
ביום הדין ובלילות החסד
אדיש וגא הוא לא יוריד דמעה.

נפרדנו כך. הרחוב הקמה, הקמה.
דחפני איזה הלך, ומנגד
הערפל תלוי כהינומה.

מאין בלבי חדוה חוגגת?
אולי, בכל זאת, זו היתה דמעה.

Indica tres sentimientos que se ponen de manifiesto en este poema, y explica su función en la construcción de su significado.

El hombre y su identidad

20. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

פגומים / ארז ביטון

על סף חצי בית בארץ ישראל
עמד אבי
מצביע לצדדים ואומר:
בהריסות האלה
נבנה פעם מטבח
לבשל בו זנב לויתן
ושור הבר,
ובהריסות האלה
נקים פנת תפלה
למצא מקום
למקדש מעט.
אבי נשאר בסף
ואני כל ימי
מציב פגומים
אל לב השמים.

La casa y la construcción son un símbolo central en este poema.

Describe y explica el desarrollo de este símbolo a lo largo del poema.

En la familia

21. Lee el siguiente poema, y responde a los dos apartados א-ב que están a continuación.

נסח / בן ציון תומר

בית 1 אבי בָּאָבֶן אֶת חַיִּיו חָקַק.

אָנִי בָּרוּחַ.

אָבִי רָהַט בֵּיתוֹ בְּצַבֵּעַ חֶם וְחוּם וּבְמוֹצָק,

אָנִי בְּצַבֵּעַ כְּפוֹר וּבְרֵהִיטִי נוֹצָה קָלִים מְרוּחַ.

בית 2 אָבִי נָשָׂם עִם אֱלֹהֵיוֹ,

אָנִי עִם עֵיט.

אָבִי צָמַח מִרְחוּבָיו

אָנִי אָפְלוֹ לֹא מִבֵּית.

בית 3 אָבִי שָׁתַק. לְבוֹ הָלֵם.

אָנִי הוֹלֵם. לְבִי שׁוֹתֵק.

בית 4 אָבִי כָּבַר מֵת. מִקֶּדֶשׁ מְעֵט לוֹ: אָבֶן.

אָנִי עוֹד חַי וּמִקֶּדֶשׁ בָּרוּחַ.

מָה יִשְׁרֹד עֵת אֲסַעַר כְּתָבְךָ?

בְּנִי אֶת שְׁמִי לֹא יַחֲקֹק עַל לִוְחִי.

א. En este poema se hace referencia a tres generaciones.

¿Qué caracteriza el vínculo entre el hablante lírico y su padre, y qué caracteriza el vínculo entre el hablante lírico y su hijo? Explica y ejemplifica tu respuesta. (14 puntos)

ב. Elige del poema dos recursos artísticos que ayudan a la configuración del vínculo entre el hablante lírico y su padre, y explica su contribución a la construcción del significado del poema.

(6 puntos)

¡Buena suerte!

Los derechos de autor están reservados al Estado de Israel.
Está prohibida su copia o difusión, salvo autorización expresa del
Ministerio de Educación.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך